

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. oktobra 1893.

Letnik XXI.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta . 3 gld.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Iz državnega zbora.

Na Dunaju 29. okt. 1893.

Politična kriza

se snuje dalje, ne da bi se vedelo, kdaj je bode konec. Cesar se je včeraj ob 5. uri popoldne s posebnim vlakom pripeljal na Dunaj in je že ob četrt na 7. uro v posebni avdijenci sprejel grofa Taaffeja, ki mu je poročal o političnem položaju.

Danes ob 11. uri dopoldne je bil ministerski svet, ki je trajal dobro uro in pri katerem so ministri menda cesarju izročili svojo ostavko.

Jutri ali v torek se državni zbor preloži za toliko časa, da se štrana razmota in izvrši prememba ministerstva.

To so ob kratkem novice, kar se jih je moglo danes dopoldne izvedeti. Nekateri nemški nacionalni listi so ministersko krizo tako sukali, kakor bi je bil zakrivil grof Hohenwart.

Današnji „Fremdenblatt“ pa naravnost pripoveduje, da so levičarji ministerstvo prisilili k od-

stopu, ker so mu sporočili, da se na njih podporo ne sme več zanašati, ne pri izjemnih odredbah, ne pri premembi volilnega reda, pa tudi ne pri deželno-brambovskem zakonu.

Prvo bi bila vlada morda še pretrpela; izjemne naredbe lahko prekliče, kadar-koli hoče, za volilno reformo pa se ne mudi tako zelo, ali na deželno-brambovski zakon poklada cesar sam največjo važnost in želi prej kot mogoče njega rešitve. Da bi torej ta zakon vsled nasprotovanja levičarjev ne prišel v nevarnost, umakne se rajši vlada.

O sestavi novega ministerstva se danes še prav nič ne vé; nekateri širijo sicer govorico, da utegne novo predsedništvo prevzeti podpredsednik gosposke zbornice gosp. knez Alfred Windischgrätz; ali odgovornosti za to novico ne prevzamem nobene; čisto bosa pa se mi zdi druga govorica, katera se nahaja v nekem tukajšnjem listu, da učni minister postane štajerski deželni glavar grof Wurmbra n d. Mož bi bil morda primeren za častnega člana kake starinske družbe ali komisije, ne pa za načelnika in voditelja učnega ministerstva, s katerim so že dovolj dolgo liberalci delali svoje poskušnje. Ogromna večina katoliškega prebivalstva v Avstriji ima pravico zahtevati, da na čelu učne uprave že skoro stopi mož konservativnih načel in katoliškega prepričanja, in pričakuje, da se bodo pri premembi ministerstva v resnici tudi ozirali na te opravičene želje.

Prememba volilnega reda

bila je včeraj zopet na dnevnem redu, pa dotična razprava se je le malo pomaknila naprej. Od 21 govornikov, namreč le Gessmann, Menger, Biankini in Klucki. Zbornica je bila skoro prazna in le najžji somišljeniki so poslušali govornike. Večina poslancev stala je v gručah zunaj po mostovžih, kjer so se živahno razgovarjali o politični krizi.

Razprava v zbornici bila je zaradi tega jako enolična in je postala nekoliko živahnejša le med silovitimi napadi, s katerimi sta Gessmann in Menger

drug drugega prijemala. Gessmann je očital liberalni stranki, da se zdaj tako toplo poteza za kmeta in meščana, za katera se poprej ni zmenila. Milijone je podarila Lloydju in parobrodni donavski družbi, vpeljala je borzni davek, ki je pa prava smešna pokveka, in konečno je hotela vpeljati zlato veljavo in zadaviti srednje stanove. Vse to je bilo v prvi vrsti obrnjeno proti nemškemu meščanu in kmetu. Pa tudi v svobodnem oziru levica ni nič storila za kmeta, kar priča tiskovni zakon. Konečno povdarja, da bode njegova stranka zbornici predložila premembo volilnega reda na podlagi občne volilne pravice in stanovskih zadrug.

Tako je govoril Gessmann, Menger pa mu je silno razdraženo odgovarjal, da je vse laž, kar je rekel, in da naj pride Gessmanna poslušat, kdor hoče slišati mojstra v laznjivosti in zvijačnosti. Primerjal ga je priklenjenemu psu, kateri laja, kadar ga njegov gospod dr. Lueger spusti z verige. Sreča je bila, da je bilo tako tako malo poslancev v zbornici, sicer bi šundra in krika ne bilo ne kraja ne konca.

Tretji govornik je bil dalmatinski poslanec Biankini, ki se v svojih govorih dosledno poteza za hrvatsko državno pravo; ali v svojih sklepih je malo dosleden. Tudi včeraj je živo opisoval žalostne razmere na Hrvatskem, kakor že prej enkrat, vendar pa zopet povdarjal, da Dalmacija zahteva združenja s Hrvatsko. Žalostne so razmere v Dalmaciji, rekel je govornik, še žalostnejše v Istri in najbolj žalostne na Hrvatskem; ali vse bo bolje, ako se vpelje občna volilna pravica, katere ne zahteva le demokracija, ampak tudi pravica in svoboda in katera je tudi v duhu cerkvenem, ker smo pred Bogom vsi jednaki.

Zadnji govornik je bil levičarski poslanec Klucki, čegar starejši brat sedi v poljskem klubu. Tudi ta se je protivil vladnemu predlogu, ter je vladi očital, da je prej narod ščuvala proti narodu, zdaj pa hoče boj napraviti med raznimi stanovi.

LISTEK

Sekelji.

(Rodoslovna in životopisna razprava.)

(Dalje.)

Cesar Friderik, ki je le prepogostokrat bil v denarnih zadregah, si je vedel za se pridobiti bogatega ostrogonskega nadškofa Janeza Behensloera kateremu uredbe kralja Matjaža niso nikakor ugajale, ter mu je obljubil najmenitnišo škofijsko stolico v južni Nemčiji, namreč Solnograško. Slednjo je od l. 1466 posedal Bernard pl. Rohr. Ker pa se je ta bil z nekaterimi kanoniki sprl in mu tudi sploh ni bilo veliko mar za cerkveno službo, sklenil je, odpovedati se nadškofiji. Cesar ga je nagovoril, da je to l. 1478 storil v prid Janezu Bekensloeru, ki je že l. 1476 zapustivši svojo nadškofiju v Ostrogonu na tihem odbežal k cesarju, — regis metu, in cuius suspicionem inciderat“, pravi Bonfin zgodovinar iste dobe. A Bernard je kmalu preklical svojo odpoved, kar je cesarja tako razkačilo, da mu je vzel vsa posestva na Koroškem in Štajerskem. Bernard se je na to podal h kralju Matjažu ter mu je kot solnograški nadškof s pogodbo z dne 17. novembra l. 1479 izročil vsa solnograška mesta. Vsled

tega je kralj Matjaž še koncem tistega leta poslal Janeza Haugwitza s precejšnjo trumo na Štajersko, ki se je polastila Ptuja in drugih solnograških posestev. Takoj po novem letu sledile so še druge vojne čete pod vodstvom Petra Gare, Stefana Zapolje, Tettau-a, Jakoba Sekelja, Paniska in drugih, ki so vzele Radgono, Fürstenfeld itd. potem hrule na Koroško²⁾.

Cez Radgono in Ptuj je bil kot glavar postavljen Jakob Sekelj. Ta je v imenu grofa Dujana Frankopana, stotnika kralja Matjaža, tirjal od grofov Schaunbergov doto, katero so svoji sestri Barbari, hčeri Janeza Schaunberga in Ane Ptujске bili že l. 1457, ko je bila z imenovanim Dujanom Frankopanom zaročena, obljubili. Schaunbergi so toraj z listino, pisano v Eferdingu dne 30. septembra leta 1486 zapisali svojemu svaku in njegovi soprogi Barbari mesto in grad Ormož in nekatera zemljišča v okolici. Kmalu na to je Barbara z mladim grofičem Mihaelom in hčerkico Dorotejo prišla v Ormož. Pa le kratek čas je ondi v varstvu majhne ogerske posadke v miru živela. Že l. 1487 so prihrule cesarske trume pod poveljem Jerneja Pernečkoga, lastnika Negove pred Ormož ter so se ga dne 19. julija t. l.

²⁾ Krones, Gesch. Oester., II., 466, Muchar, Gesch. Steier. VIII., 105—130 in Caesar, Annales ducatus Styriae, III., 560—580.

polastile in užgale. Pri tej priložnosti so cesarski vojaki vjeli mladega Frankopana, sina Barbare, roj. Schaunberg in brez dvoma bi bili še grad obladali in v njem tudi mater z hčerkico dobili, ko bi še o pravem času obleganim ne dospeli iz Novega mesta v pomoč pod vodstvom Ivana Frankopana Ogri in Hrvatje. Ti so cesarske odpodili. Barbara je na to v četrtek po godu sv. Marjete, device t. l. ponudila Ormož kralju Matjažu, ako reši njenega sina, jej pa plača 3000 gld. Vsled tega se je kralj Matjaž začel z Jernejem Pernečkim pogajati za mladega Frankopana. Plačal je za-nj 4000 gld. odkupnine ter naštel ravno toliko tudi njegovim starišem, ki so mu potem z listino, pisano v Ormožu v ponedeljek po godu sv. Andraša apost. l. 1488. s posebnim ozirom na velike dobrote, katere jim je bil skazal, izročili mesto in grad Ormož in vse drugo, kar so bili od Schaunbergov dobili. Barbara se je na to podala v Samobor, od koder je dne 1. januarja 1489 zopet pisala, da je Ormož izročila kralju Matjažu.

Ta je Ormož in vse, kar je bil od Dujana Frankopana in njegove soproge Barbare, rojene Schaunberg dobil, že v petek „vor Sandt Priscatag der Jungfrau (18. jan.) 1489 izročil za 6000 gld. Jakobu Sekelju „von Kevend, Hauptmann unserer Stadt Radkersburg und Petau, auch Grauen in Sager etc.“, njegovemu bratu Miklavžu in stričniku Bene-

¹⁾ Beiträge z. Kunde steierm. Geschichtsquellen, VII., 38.

Tudi on je za to, da naj se razširi volilna pravica, ali delavci naj ne pridejo v zbornico kot nasprotniki, ampak kot zavezniki meščanstva.

Prihodnja seja je napovedana za petek dne 3. t. m., ki pa odpade, ako se zborovanje jutri ali pojutranjem preloži.

Novo gledališče, novi glasbeni zavod in nova gimnazija.

Iz Zagreba, 27. oktobra.

Morda ga ni vprašanja v Zagrebu, katero bi njegove prebivalce bolj zanimalo, nego je zidanje novega gledališča. Že več nego deset let se razpravlja o tej zadevi, pa še dandanes ni rešena. Vendar pa je že skrajni čas, da se v tem pogledu merodajni krogi odločijo za zidanje. Hrvatski narod je zbral v to svrhu čez 300.000 gld., a vrh tega ima še nekaj starih zaklad, tako, da iznosi glavnic gledališčna okoli pol milijona. S to svoto se pa že more začeti zidati gledališče. Osnove so izdelane že pred desetimi leti, in pretečeni teden je bil zopet graditeljski svetnik Helmer z Dunaja v Zagrebu, kjer se je pri vladi obdržavalo posvetovanje, kako bi se te osnove imele predelati za današnje okolnosti mesta Zagreba. Po tem takem je dosti nade, da se začne gledališče zares že spomladi zidati. Seveda stranke še dandanes niso složne, kje naj bi stalo gledališče. Vendar pa se bode po vsej priliki vlada odločila za vseučilišni trg, ker je gotovo najprikladnejši izmed vseh zemljišč, kar jih je v Zagrebu, pa tudi najcenejši. Postavilo pa se bode gledališče z glavnim licem nasproti vseučilišču ter bode ta trg gotovo eden najlepših v Zagrebu, posebno ko se dovrši še nedozidano poslopje društva „Kola“ in „Sokola“. Prebivalstvo Zagreba bode veselo pozdravilo zidanje novega gledališča, kajti sedajno že zares ne odgovarja svoji svrhi; vrh tega pa je tudi prav nevarno v to poslopje zahajati, ker je vse tako ozko, da bi se v slučaju kake nezgode morala pripetiti največja nevarnost. Že iz samih redarstvenih razlogov mora se zidati novo gledališče, če se že nočejo vzeti v obzir estetični.

Pa ne samo gledališče, nego tudi novi glasbeni zavod dobimo drugo leto. Sedanje poslopje v Gunduličevi ulici je postalo preozko. Dokler so se v tem zavodu dajali samo koncerti, bilo je prostora dovolj. Ali odkar se je na tem zavodu odprlo več tečajev različnih glasbenih strok, je v vsakem obziru zgradba pretesna. Zategadelj je ravnateljstvo sklenilo, da se to poslopje proda ter novo sezida s pomočjo visoke hrvatske vlade, ki v novejšem času, posebno odkar je postal ravnatelj glasbenega zavoda križevski škof Drohobecy, ta zavod v vsakem pogledu podpira. Tako je vlada obljubila zdatno pomoč za zidanje ter vrh tega odstopila tudi zemljišče za poslopje. Za zidanje je opredeljena svota 120.000 gld. Tudi za to zgradbo bode izdelal obris graditelj Helmer ter se je gledé tega razpravljalo te dni pri vladi o novi osnovi. Novo poslopje glasbenega zavoda bode se zidalo izza nove obrtne šole, kjer ima vlada velik prostor, na katerem hoče s

diktu. Kdor bi hotel imeti Ormož, mora imenovanim plačati 6000 gld.³⁾

Jakob Sekelj, katerega je kralj Matjaž z diplomom, dano v Budi na dan sv. Urbana l. 1486. „attentis et consideratis praecelara fidelitate et multiplicorum servitiorum meritis“ z bratom in stričnikoma med višje plemenitnike povzdignil⁴⁾, se je med tem za svojega kralja hrabro, četudi ne vselej srečno vojskoval. L. 1486 ga je kralj s četo konjikov in pešcev poslal na Koroško, da bi posadko Neumarkta z živežem oskrbel. To se mu je tudi posrečilo. Pa kmalu potem je cesarski stotnik Jurij Wolfstorfer prihrul s koroškimi vojaki in tremi topovi pred grad ter je porušil zidovja. Vsled tega morala se je posadka umakniti. Pozneje se je Wolfstorferju pridružil še deželni glavar Reinprecht Reichenburški in z združenimi močmi sta premagala Ogre in Jakob Sekelja pregnal z Lavantinske doline.⁵⁾

(Dalje sledi.)

³⁾ Denkschriften der kais. Akad. der Wissensch., XII., 222. in 223., Stülz, Die Herren und Grafen von Schaunberg, Wien, 1866 in Rokopis v c. kr. dvorni knjižnici na Dunaju št. 13996. — Da bi toraj Jakob Sekelj Ormož bil od Weisspriachov kupil, kakor L. B. W. trdi v podlistku časopisa: Süddeutscher Post, 1893, št. 77 je ravno tako krivo, kakor marsikaj drugega, kar se ondi o Sekeljih poroča.

⁴⁾ Prepis v Stadl, Ehren-Spiegel des Herzogthums Steyr.

⁵⁾ Muchar, Gesch. Steierm. VIII., 147.

časoma pozidati same kulturne zavode, kakor novo gimnazijo z internatom, kakor se trdi, tudi že spomladi, potem novo realko, arheološki zavod itd. A na kraju teh učenih zavodov sezidala bi se konečno tudi tako potrebna župna cerkev sv. Blaža, katere bi se imela že pred 3 leti sezidati, ali se še do dandanes niso sporazumeli gledé mesta, kje bi jo postavili. Deloma krive so pa tudi mestne finance, da se še ni začela zidati ta cerkev.

V prvem redu zanima namreč zdaj mestno zastopstvo mestna kanalizacija, s katero so začeli letos mesto vrejevati. Za to podjetje bode treba velikih svot, če se hoče izvesti vse po potrjenih osnovah. Dohodki mestni pa ne rastejo v onem razmerju kakor stroški, v nekih strokah celo nazadujejo, kar je največ kriva tako zvana točarina. Po tem takem bomo še bržkone dolgo čakali na prepotrebno novo župno cerkev, če se vlada sama ne zavzame za zidanje, ko dovrši svoje učne zavode na omenjenem mestu. Narod jej bode prav hvaležen, čim prej izvede nameravane osnove.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Poljski glas o volilni reformi. Dunajski dopisnik „Kuryera poznanskega“, najvažnejšega dnevnika pod pruskim delom, piše o Steinbachovem projektu volilne reforme sledeče: „Razpravljajoč o tej stvari, mora se pred vsem označiti glavni razložek, ki z ozirom na vprašanja občnega glasovanja izbaja z našega narodnega stališča v Prusih in v Avstriji. Pri vas je splošno glasovanje koristno, saj dokler se vzdrži podlaga narodne solidarnosti in se mase poljskih volilcev ne pogreznejo v vrtinec radikalni, ali naravnost socijalni. Kadar bi se ta evolucija dokončala, tisti čas bi tudi v Prusih občeno glasovanje bilo morilec, in koristnejše bi bilo, da bi si volili na podstavi omejenega prava deset poslancev, stoječih izključno pod narodno zastavo, kakor trideset socijalistov ali prepiračev.“

Češko-moravsko-šleški grb. Ko je bil cesar v Brnu, so bili Čehi poslopje češke „Besede“ olepšali tudi z grbom sestavljenim iz grbov Češke, Moravske in Šlezije. Policija je ukazala ta grb odpraviti in ko ga niso sneli, ga je sama odpravila in sicer je dala zaprta vrata odpreti po nekem ključarju, ker drugače ni mogla do grba. Čehi so se pritožili proti takemu postopanju na namestništvo in na ministerstvo notranjih stvari zaradi kratenja ustavnih pravic, ali vselej brez uspeha. Naposled je o tem sodilo državno sodišče in priznalo, da se je Čehom kratila pravica svobodnega izražanja mnenja po členu 13. osnovnih zakonov o občnih pravicah državljanov. Tako sestavljen grb pa še ni nikakor nepostaven po mnenju tega sodišča. Hišno pravo se pa ni rušilo, ker policija ni imela drugega sredstva na razpolago, ker se njen ukaz ni izvršil.

Deputacija hrvatske duhovščine v Budimpešti pri kralju ni bila vsprejeta. Kot vzrok se navaja, da deputacija ni imela mandata od nobene korporacije. Ko bi kralj bil vsprejel to deputacijo, moral bi vsprejeti deputacijo vsakega mogočega shoda. Seveda Mažarom ta deputacija ni bila po godu, zato so pa njen vsprejem preprečili, kakor so ob svojem času preprečili, da vladar ni vsprejel rumunske deputacije na Dunaju. Svojega namena pač s tem ne bodo dosegli. Deputacija je dalje potovala v Rim, kjer se nadeja boljšega uspeha. Končna odločitev o nameščenju nadškofa zagrebškega je tako zavisna od Rima. Proti volji Rima ne bode niti ogerska niti hrvaška vlada nikogar vrnila. Da bode novi nadškof Hrvat, to je danes že gotovo.

Rusija in Francija. Pri vseh slavnostih na Francoskem v čast ruskim častnikom se je naglašalo samo miroljubje. Niti jedna beseda o maščevanju proti Nemčiji se ni omenila. Kdor vé, kako so še nedavno mnogi Francozi hrepeneli po maščevanju, temu se to mora čudno zdeti. Tolmačimo si pa lahko to s poslednjim carjevim brzojavom predsedniku francoske republike, v katerem se tudi potreba miru naglašja. Od ruske strani se je gotovo z vso odločnostjo namignilo, da se nimajo nadejati ruskega prijateljstva, ako hočejo kako mir spravljati v nevarnost. Politična osamelost je pa za Francijo bila neprijetna in škodljiva, in se je na vso moč boji. Sedaj, ko je Francija v zvezi z Rusijo, se vsaj narjo nekaj ozira in veličje Nemčije ni več tako vidno. Zato se bodo Francozi bali zgubiti rusko prijateljstvo. Zaradi tega so zadnji dogodki na Fran-

coskem utržili mir. Utrdili ga pa niso zaradi tega ker bi morda rusko-francoska zveza vzbujala strah pri trodržavni zvezi, temveč ker so Francoze priveli k miroljubnosti.

Pomnoženje ruske vojske. S posebnim carskim ukazom se je odredilo, da se v Rusiji osnuje 15 novih rezervnih brigad. V ta namen se je od 70 ruskih rezervnih batalijonov 60 spremenilo v polke po 2 batalijona. Ruska rezervna vojska se je pomnožila torej za 60 batalijonov. Nove brigade imajo številke 49 do 64 ter 3. do 4. kavkaška rezervna brigada. Vse te brigade so pa brigade le po imenu, v resnici so pa peš divizije. Rusija ima prav za prav sedaj 65 peš-divizij, katere same zadoščajo za popolnjenje 23 vojev. Povečanje ruskih rezervnih čet jako pomnožuje rusko vojno silo. Poleg tega ima Rusija na Kavkazu še vedno dovolj čet na razpolaganje, da v vojski osnuje nove voje. Vidi se, da Rusi jednako drugim državam skrbé za pomnoženje vojne sile, če tudi se obeta le mir. V Rusiji se pa vojna povečanja in preosnove hitreje vršé, ker parlament ne dela nobenih ovir.

Rusko-francoska zveza. Prihod dveh ruskih velikih knezov v Pariz je večjega pomena, nego vse dosedanje slavnosti. Gotovo nista svojevotjno šla obiskat predsednika francoske republike, temveč po carjevem nalogu. To pač dokazuje, da se je ruski vladar precéi sprijaznil z francosko republiko in da torej ni več nasproten kakemu političnemu zblizanju. Dokler bode zveza mej Rusijo in Francijo imela le namen, varovati mir, se je pač ni treba bati.

Boj v cerkvi v Jeruzalemu. V betlehemijski cerkvi v Jeruzalemu so bili te dni krvavi poboji. Jednega italijanskega meniha je nekdo ustrelil z revolverjem, drugi italijanski menih je hudo ranjen. Italijanski konzul se je obrnil do turškega guvernerja in ruskega konzula, da se krivec kaznujejo, naj bodo narodnosti katere-koli. Obžalovati so poboji na svetih mestih. Navadno so krivi tem žalostnim dogodkom grški kristijanji, ki si hočejo prisvojiti izključno pravico do svetih mest. Tak razpor je bil dal povod krimski vojski. Katolike varovati v sveti deželi imata Avstrija in Francija, pravoslavne pa Rusija. Da bi se proti pravoslavnim sedaj potegnula Francija za katolike, ni verjetno, ker je v takem prijateljstvu z Rusijo. Avstrija pa ima tudi težavno stališče, ker že tako ima zaradi orientalskih stvari več nasprotstev z Rusijo.

Občinske volitve na Španskem bodo dné 19. novembra. Bile bi imele biti že v maju, pa jih je vlada odložila, ker se je bala, da bi republikanci mnogo pridobili. Gotovo pa ni, da bi bil izid sedaj ugodnejši. Agitacije republikancev niso ponehale in ta čas je za ministra notranjih stvari imenovan mož, ki ni republikanec ravno nasproten.

Boj v Maroku. Maročani so še vedno zbrani v velikem številu okrog Melille in vse kaže, da pride do večjega boja. Španjske čete v Melillo imajo jako težavno stališče. Iz mesta se ne smejo pokazati. Te dni je hotel pomnožiti guverner čete na nekem od glavne operacijske črte malo oddaljenem kraju. Maročani so ga pa napali z veliko silo in moral se je umakniti v mesto. Španjci čutijo, da bodo imeli trdo delo in zaradi tega odlašajo boj in le še pošiljajo čete v Melillo.

Južna Amerika. Brazilijanski vstaši proglasili so Desterro za svobodno pristanišče. Razletela se je neka tovarna za smodnik, ki je bila v rokah vstašev. — V Peru-u vlada tudi velika nezadovoljnost proti sedanji vladi. Pričakovati je vstaje tudi v tej republiki. V chilskem kongresu so pa zadnji čas jako burne seje zastran političnih pravic duhovščine.

Cerkveni letopis.

Prihod č. franciškan v Maribor.

„Kdor Boga ne ljubi, on ga ne pozna“ piše sv. apostol Janez (I. Joan. 4, 8.) Kdorkoli tedaj Boga pozna, on je prisiljen ga ljubiti. Veliko spoznanje Boga je pač imel sv. Francišek Asiški, ko je vsklikol: „Moj Bog in moje vse.“ Prava ljubezen božja pa želi, naj bi tudi drugi Boga ljubili. Velikost svoje ljubezni razodel je sv. Francišek s tem, da je ustanovil tri rede, kateri naj bi razširjali spoznanje in ljubezen božjo, in ti so: red franciškanov, red sv. Klare ali franciškan in tretji red za vernike med svetom živeče. Vsaki teh redov, širi, kakor je znano, že od 13. stoletja sem spo-

znanje in ljubezen božjo in iz nje izviraajoče ljubezen do bližnjega. Iz prvega in drugega teh redov rodila je gorečnost ali nje pomanjkanje v teku časa nekoliko novih redov. Iz reda sv. Klare p. nastale so urbanistinjke, kapucinke, puščavnice itd. Šlo je vedno za to, kako natanko naj se spolnujejo prvotna pravila sv. Frančiška. V redu sv. Klare vpeljala je sv. Koleta l. 1435 zopet prvotna sv. Klari dana pravila sv. Frančiška: ona se zato časti kot reformatorica tega reda. Temu reformiranemu redu sv. Klare pripadajo „sestre frančiškanke vednega češčenja najsv. zakramenta.“ One delujejo v duhu sv. Frančiška s tem, da natančno in strogo spolnujejo prvotna pravila, zraven pa še v znamenje svoje ljubezni do Boga noč in dan molijo Jezusa Kristusa v najsv. zakramentu. S svojim vzvišenim zgledom zatajevanja in vedne molitve (vedno molitev opravljajo seveda kot samostan, tako da se v češčenju Najsvetejšega vrstijo) napeljujejo in spodbujajo vse bogoljubne duše k večji ljubezni do Boga in do bližnjega, kar je nameraval sv. Frančišek. Vedni pričujočnosti Jezusa Kristusa v najsv. zakramentu pa tudi ni nič bolj primerno, kakor vedno češčenje od strani ljudij. Gospod terja vedno ljubezen, ljudje se zedinijo v ta namen, da mu jo vedno skazujejo in sicer skupno, ker tega posameznik ne premore. Veseliti se moramo, da je božja previdnost tudi nas Slovence osrečila s tako vzvišenim redom, in iz srca hvaležni moramo biti premilostljivemu gospodu knezoškofu lavantinskemu, Mihaelu, da so se potrudili, vpeljati pri nas ta red. — Kakor je vrli „Slovenec“ že bil poročal, kupili so za novi samostan hišo g. Janeza Girstmayr-ja na Tappeiner-jevem trgu, in spremenili en del poslopja v prostorno kapelo.

Lepo okinčano kapelo so 30. septembra rano blagoslovili prečastiti gospod prelat in stolni dekan msgr. Franc Kossar, služili v njej prvo sv. mašo in vpostavili sv. Rešnje Telo. Po sv. opravi blagoslovili so tudi vse samostanske sobe. Tako je bilo vse pripravljeno za nove prebivalke, ki so za ta dan bile napovedane. Popoldne ob dveh, torej ob nenavadni uri, naznanja z veličastnim glasom veliki zvon stolne cerkve, da milostljivi knez in škof za pol ure namenijo imeti slovesen vhod v svojo stolnico. Kmalu po 2. uri prihiti brzovlak z novimi redovnicami v Maribor. Spremljali so njih: velečast. g. dr. bogoslovja P. Štefan Wawrzkowicz, minorit iz Levova (v Galiciji), sedaj tudi profesor bogoslovja v Krakovu; svitla kneginja Štefanija Jablonowska iz Levova, gospa Marija baroninja Buol roj. grofica Karnicka iz Gradca in gospodičina Stanislaja pl. Hornowska iz Levova (sorodnica poljskega kralja Janeza III. Sobieskega, ki je l. 1683 Dunaj rešil Turkov in umrl l. 1693.) Na kolodvoru jih je pričakovala velika množica. Gospoda doktorja sprejela sta dva duh. iz mesta. Za č. sestre imele so voze pripravljene sledeče gospe in gospodičine iz Maribora: gospa Henrieta Schwab, supruga g. c. kr. polkovnika, baronesa Terezija Lazarini z nečakinjo baroneso Lazarini, gospa pl. Sauer, hišna posestnica, gospodičina Terezija Pöschl, hišna posestnica, gospa Ana Majeiger, soproga c. kr. gimn. prof., gospa Marija Dreksler, hišna posestnica in gospodičina A. Denzl, hči zvonarskega mojstra. Prav težko so blage gospe in gospodičine prišle s častitimi redovnicami do svojih vozov, ker je prostor pred kolodvorom bil poln ljudstva in vsakdo je nove sestre, pokrite s črnim pajčolanom, hotel videti. V stolni cerkvi in pred njo se je med tem zbralo mnogo ljudstva. Prečastiti g. kanonik in stolni župnik J. F. Bohinc so pri severnih vratih stolne cerkve sprejeli nove sestre in z blagoslovljeno vodo poskropili. Sestre so se podale v presbiterij. K njih sprejemu prišle so tudi tukajšnje č. usmiljene in šolske sestre in vse šolske sestre od sv. Petra pri Mariboru.

Ob pol treh vršil se je slovesni shod mil. gospoda knezoškofa Mihaela, pri katerem so jih spremljali mestna duhovščina, nekateri duhovniki sosednih župnij in veleč. co. frančiškani. Izpred velikega oltarja, s krasnimi cveticami okinčanega, imeli so milostljivi knez in škof navdušen nagovor na sestre frančiškanke in na pričujoče vernike. Izrazili so svoje veselje, da se redovnice vednega češčenja v Mariboru naselijo. Omenili so mnoge težave, katere je trebalo in bo še treba premagati pri ustanovitvi novega samostana. Popisali so ustanovitvene reda svete Klare ali frančiškanke po sv. Frančišku in govorili o češčenju in pobožnosti do najsvetejšega zakramenta in o veliki ljubezni mnogih svetnikov do presv. Rešnjega Telesa. Posebej so na-

vedli sv. Alojzija, ki je tako težko odhajal od najsvetejšega zakramenta; sv. Karola Boromeja, ki je sedemkrat na dan obiskal sveto Rešnjo Telo; svetega Frančiška Asiškega, ki je molil cele noči pred najsvetejšim; sv. Bonaventuro, vzor ljubezni do Jezusa; sv. Terezijo in sv. Katarino Siensko.

Tudi sestre frančiškanke, rekli so, izvolile so si poklic pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom noč in dan moliti ter mu zadostovati za mnoga razžaljenja v tem presvetem zakramentu. Prosile bodo Boga za dobre in zveste duhovnike, molile za mladeniče in device, da ohranijo čisto srce, za očete in matere, za bolne in žalostne, za vse grešnike, da se spreobrnejo, za celo sveto katoliško cerkev, in nadomestovale bodo to, kar mi zamudimo. Potem so jih milostljivi knezoškof priporočili duhovnikom in vernikom svoje škofije in še posebej vsem katoliškim društvom v Mariboru. Slednjič so častiti prednici položili na srce njene imenitne dolžnosti in sestre opomnili, da jim kot svojemu višjemu pastirju naj obljubijo pokorščino in spoštovanje.

Prelepi nagovor je pričujočim segal globoko v srce ter jih do solz ginil. Mil. knez so se za tem podali na svoj škofovski prestol in č. sestre so jedna za drugo pred njih poklekile ter jim poljubile škofovski prstan v znamenje pokorščine. — Zdaj se je izpostavilo presv. Rešnje Telo, milostljivi knez in škof zapojejo hvalnico „Veni s. Spiritus“ (Pridi sv. Duh), molijo lavretanske litanije in podelijo sveti blagoslov z najsvetejšim. S slovesnim izhodom milostljivega knezoškofa, spremljanega od vseh duhovnikov, končal je slovesni sprejem sester v stolni cerkvi. Od tod so se sestre odpeljale s svojimi spremljevalkami v novi samostan in sledilo jim je mnogo ljudstva, da mil. knezoškofa dostojno sprejmejo.

Čez malo časa se pripeljejo mil. višji pastir s preč. g. kanonikom in stolnim župnikom J. F. Bohincem. Mil. knez se podajo v kapelo presv. Srca Jezusovega, ki je bila prav okusno ozaljšana. Ljudij je bilo vse polno v kapeli in v samostanskem dvoru. Ko mil. knez molijo pred najsvetejšim, pojejo sestre hvalnico „Magnificat“ in „O salutaris hostia“. Milostljivi knez stopijo potem pred oltar in v presrčnem nagovoru izročijo novi samostan prednici Mariji od križa Nalecz pl. Morawski; prav toplo pa se zahvalijo onim preblagim zgoraj omenjenim gospem in gospodičnam, ki so č. frančiškanke spremljale iz Lvova, Gradca in v Mariboru od kolodvora do stolne cerkve in semkaj v samostan. Iz kapele peljejo mil. knezoškof nove redovnice v njih samostan. Ko se vrnejo, bili so njim predstavljeni: gospod dr. Štefan Wawrzkowicz, kneginja Jablonowska, baroninja Buol, baronesa Lazarini z nečakinjo in gospodičina pl. Hornowska.

Vse so počastili s prijaznimi besedami, potem pa blagoslovili klečeče in se odpeljali v svojo rezidenco. Tako se je končala ta prezanimiva slovesnost v soboto.

V nedeljo 1. oktobra služili so milostljivi knez o prihodu č. frančiškanke prvo sveto mašo v kapeli presv. Srca Jezusovega. Od tistega dneva je tam vsaki dan ob 7. uri zjutraj sveta maša, po nedeljah, praznikih in četrtkih pa slovesna večernica do 1. novembra ob 1/2 8. uri, pozneje pa ob 1/2 5. uri zvečer. Ta večernica je nekaj čisto nenavadnega in zato se je vselej udeležuje toliko občinstva, da mnogi morajo zunaj ostati.

Povedano je že bilo, da je pokroviteljstvo mariborskega samostana frančiškanke prevzela Njin c. in kr. visokost nadvojvodinja Blanka, roj. princesinja bourbonska. Da se pa ne zanima samo samo svitla nadvojvodinja za pobožnost in krščansko življenje, temveč tudi njeni prevz. soproga, Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Leopold Salvator, poročali so nam časniki preteklega tedna. Kakor je bil že oče, nadvojvoda Karol Salvator, tako je bil tudi sin, nadvojvoda Leopold Salvator, pokrovitelj delavskega društva v Ebensee-ju na Zgoranjem Avstrijskem. Dne 8. oktobra, t. j. v nedeljo popoldne, udeležil se je nadvojvoda-pokrovitelj slavnosti, katero je priredilo imenovano društvo, in s posebnim nagovorom je opominjal društvenike, naj vedno delujejo in napredujejo v smislu svojih katoliških pravil. Naj bi gorečnost nadvojvode in nadvojvodinje našla mnogo posnemovalcev!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. oktobra.

(Državni zbor — preložen.) Včeraj dobili smo z Dunaja to-le telegrafično poročilo: Vsled najviš-

jega naročila je z današnjim dnevom državni zbor preložen. — Poslanci torej grede domu, zborovanje v državnem zboru preneha za toliko časa, da cesar odloči, kako da se ministerstvo sestavi, oziroma presnuje. Grof Hohenwart, o katerem so vsi listi pisali, da najbrže prevzame načelnštvo v ministerstvu, je stavil za ta svoj korak take zahteve, katerih mu z ozirom na obstoječe državnozborske razmere baje niso mogli dovoliti in zato on najbrže ne vstopi v novo ministerstvo.

(Volilni shod v Šentpetru.) Poročali smo, da je v nedeljo sklical narodno-napredni kandidat v Šentpetru volilni shod. Kakor se nam je včeraj telegrafično sporočilo, udeležili so se shoda tudi nekateri konservativni možje. Od liberalne strani je bilo navzočih nekaj volilnih mož in mnogo drugih radikalev. Kandidat Kraigher ni na shodu nič novega povedal. Ugovorom, katere so stavili navzoči konservativci, ni nikdo stvarno odgovarjal, niti kandidat, niti njegovi somišljeniki. Na koncu so navzoči z večino proglasili g. Jurija Kraigherja kot svojega kandidata.

(Osebnosti.) Gosp. Andrej Juranic, tukajšnji vojni kurat, imenovan je vojaškim župnikom v Zadru; v Ljubljano pride vojaški kurat dr. Senjak iz Maribora. Vojaški kurat Kranjec iz Zadra postane župnik v Josefstadt-u na Češkem. — Cesarski namestnik dalmatinski general David postal je feldcajmajster. — Naš rojak g. Alojzij Pogar, do sedaj podkonzul v Batumu, je imenovan konzulom v Atenah. — Okrajni zdravnik g. Janez Dominik pride iz Kranjskegore v Železnike, v Kranjskogoro pa g. dr. Franc Kogoj.

(Obletnica.) Četrta obletnica posvečevanja mil. knezoškofa lavantinskega se je pretekli petek dne 27. t. m. v stolnici mariborski obhajala s slovesno pontifikalno sv. mašo, katere se je udeležilo veliko vernikov.

(Grobni spomenik rajnkemu gosp. kanoniku Marnu) je postavljen. Ko vabimo slavno občinstvo na ogled, prosimo, da se pri tej priložnosti v molitvi spominja blagega rajnekega.

(Potres.) V petek ob tri četrt na 6. uro zvečer smo čutili v Ljubljani lahek potres. Sunljeja sta prišla od severovzhoda proti jugozapadu.

(Sad katoliškega shoda v Idriji.) Katoliška delavska družba v Idriji je imela v nedeljo dne 29. t. m. v sobani g. župana Fr. Didiča svoj osnovalni shod in prvi občni zbor, ki se je v vseh ozirih obnesel jako izvrstno. Ker nam je daljše poročilo obljubljeno, omenjamo le, da se je k temu shodu zbralo do 250 povabljenih gostov; do zadnjega kotička sta bili polni obe sobi, odločeni za zborovanje. Z nepopisnim navdušenjem so prebrali list prevz. knezoškofa ljubljanskega, v katerem potrjuje pravila in blagoslovlja družbo. Sklenili so, posebej se mu zahvaliti za velikodušno darilo 50 gld., ki je bilo priloženo pismu. Že takoj prvi dan se je oglasilo okoli 180 udov. Slovesnost je povzdignil v zlasti g. poslanec Srečko Stegnar, ki je v lepem, v nemalnem govoru izražal svoje veselje gledé društva in priporočal udom poleg moške vztrajnosti tudi ljubezen in prizanesljivost. Vspodbujal jih je v vnetih besedah, naj zaupajo duhovščini in naj ne poslušajo tistih, ki popolnoma po krivici trdijo, da išče duhovščina gospodarstva sebi. Gromki pozdrav ob nastopu, burno odobravanje mej govorom in v zlasti pri koncu je jasno pričalo, da zavedni katoliški Idrijci spoštujejo svojega poslanca, da mu zaupajo, da ga ljubijo. Pozdravov v pismih in po brzopjavi je prišlo mnogo; omenjamo le: prečastiti g. profesor J. Gnjezda v imenu katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, katoliško politično društvo, konservativno obrtno društvo v Ljubljani, katol. delavsko društvo v Mirnu, katoliško bralno društvo v Komnu, kanonik Urbas itd. Idrijci so pri tem jasno pokazali, da je bilo idrijskemu duhu popolnoma tuje in umetno zaneseno tisto surovo vedenje, ki se je pojavilo lansko leto ob pripravljalnem katoliškem shodu. Katoliški značaj svoj je ohranila Idrija in hoče ga varovati marljivi rudar proti vsem nasprotnikom! — Novoizvoljeni odbor je v svoji prvi seji takoj po zboru imenoval prvim častnim članom konzistorijalnega svetnika, profesorja J. Gnjezdo, idrijskega rojaka, ki katoliškemu društvu nemu gibanju žrtvuje že celo svoje življenje. — Bog živi vrle idrijske delavce in prijatelje njihove! Bog daj novi družbi mnogo sestrice po vseh tvorniških krajih naše domovine!

(Jubilej sv. Očeta.) Iz Rima se poroča, da se bodo slavnosti, katere so se letos vršile povodom škofovske 50letnice sv. Očeta, zaključile s slovesnim

konzistorijem, v katerem se bodo sv. Oče zahvalili vernikom za izkazano ljubezen in sočutje. Razun tega bodo tem povodom izdali tudi posebno encikliko.

(Iz Novega Mesta) 29. oktobra. Včeraj se je dovršilo na kmetijski, sadjarski in vinarski šoli na Grmu šolsko leto z javnim izpitom, ki je bil v čast učencem in učiteljem. Odgovarjali so učenci sploh prav dobro. Učni red je jako obširen, zahteva se od učencev istinito mnogo — ali vendar so premagali s svojo pridnostjo vse težave, učiteljstvo pa z vstrajnostjo nedostatke v prejšnjega učenja. Zlasti so poslušalce še zanimale risarije, zapisne knjige in dr. Deželni odbornik g. Vošnjak je pohvalil učence in učiteljstvo ter zadnjim gratuliral za lepi uspeh. Poslušalcev je bilo mnogo. Razven deželnega odbornika g. Vošnjaka m. g. prošt Peter Urh in kanonika gg. Hočevar in Povše; gosp. okrajni glavar Vesteneck, gozdni komisar g. Donner; gg. župana iz Mesta in Klandije, gosp. deželni poslanec pl. Langer in dr. Pogrešali smo samo nekatere, kateri bi morali še prav posebno zanimanje imeti za to šolo — kmečkih posestnikov! Pri obedu, kojega je priredilo vodstvo priučujoči gospodi, se je zlasti napivalo prosperu šole in je vodji g. R. Dolencu, ki je ravno sedaj bil dvajseti pri skušnji na tej šoli — 14 krat na Slapu šestkrat pa na Grmu. Mislimo, da mu je to in pa lep uspeh, ki se je pokazal pri izpitu zadostno zadoščenje za grenke, katere je moral tu in tam čuti — posebno še, ko se je zadnji čas od neke strani jelo jako destruktivno delati zoper šolo — menda samo radi politike. Je pa li to prav? Za prihodnje leto nam zopet obeta šola mnogo veselja in največe koristi. Oglasilo se je dalje vže 17 učencev ki so sploh kmečki sinovi. Posebno pa nas veseli, da dobi šola enega Korošca in pa dva Istrijanca. Za koroškega Slovenca bode plačevala družba sv. Cirila in Metoda, za Istrijanca pa deželna vlada primorska. G. Alojzij Schiebel grajščak v Brajtenavu je po dolgem bolehanju včeraj umrl. Bil je sicer Nemeec, ali poštenjak v vsem, veren mož, vnet za vse dobro, najboljši prijatelj našemu ubogemu ljudstvu. Bog mu plačaj tamo njegova dobra dela, nam pa daj mnogo taci mož! — Pretečeni teden sta pogorili v Zabji vasi pri Novem mestu dve hiši. Zažgal je baje otrok. Vreme je bilo mirno, sicer bi bila nesreča gotovo večja, ker so jako blizu pogorelih hiš druge s slamo krite — vode pa v Zabji vasi manjka. Eden pogorelec je bil zavarovan.

(Župnik Seb. Kneipp) je od sv. očeta imenovan papežev častni kamornik. Dotično odlikovanje je doposlat župniku nadvojvoda Jožef.

(Novi knezoškof sekovski.) Knezonaškof solnograški je dne 20. t. m. imenoval sekovskim knezoškofom Leopolda Šusterja, doktorja bogoslovja in prošta-župnika pri mestni fari sv. Krvi v Gradcu. Novoimenovani knezoškof je rojen dne 24. oktobra 1842 pri sv. Ani v Aigenu. Mašnikom je bil posvečen dne 9. julija 1865. Leta 1870 je bil promoviran doktorjem bogoslovja in kmalu na to je bil imenovan profesorjem cerkvenega prava na graškem vseučilišču. Leta 1890 je postal mestni župnik in prošt pri sv. Krvi. Vrednemu nasledniku pokojnega knezoškofa Zwergerja mu tudi mi kličemo: „Na mnoga leta!“

(Od Sv. Lenarta v Slov. Gor.) Č. g. župnik Janez Strah pri Sv. Rupertu je umrl v nedeljo ob 1/7. uri zjutraj. Pogreb je v torek 31. oktobra ob 9. uri. Bil je rajni rojen pri Sv. Andražu v Slovenskih Gor. 4. decembra 1815. Kapelan v Mahrenbergu, provizor v Soboti, pri Sv. Ani v Slov. Goricah in v Mahrenbergu, kapelan v predmestni žup-

niji Device Marije v Mariboru, in korni vodja na Ptuj in župnik pri Sv. Rupertu v Slov. Gor. od 23tega aprila 1855. Bil je dvakrat provizor sosedne župnije Sv. Bolfenka pri Bišu in Ternoveih leta 1862 in leta 1891. Zlato mašo je obhajal 2. avgusta 1891. R. I. P.

(Darilo.) Visokorodna gospa vdova baroninja Apfaltrern, rojena grofinja Magheri, je darovala gasilnima društvoma v Smartnem in Litiji vsakemu 50 gld. in pevskeemu društvu „Zvon“ 50 gld., skupaj 150 gld. Iskrena zahvala!

(Svetovna razstava v Čikagi.) Kolikor bolj se bliža konec razstavi, toliko več je obiskovalcev. Do pretekle sobote dne 21. t. m. si je razstavo ogledalo 19,568.492 ljudij. V začetku tega meseca je razstavo obiskalo zlasti veliko katoličanov, kateri so pri tej priliki imeli svoje zborovanje, na katerem so sklenili natančno praznovanje nedelj in praznikov. Ker je svetost nedeljskega počitka že od nekaj lastna Amerikancu, smemo upati, da bode sklep katoliškega zborovanja le še povzdignil ne le materialni, temveč tudi нравstveni napredek ameriškega delavca.

(Nova katoliška univerza v Španiji.) Španjska kraljica Marija Kristina je sklenila, v Eskurijalu napraviti vseučilišče v strogo katoliškem duhu, katero se bode po ustanovnici imenovalo „Collegio Real de Maria Christina“. Do sedaj je imela Španija le jedno katoliško vseučilišče, na katerem poučujejo „Avguštinci“.

(Kako sprejemati Ruse?) Francoski časopisi so polni nasvetov za Francoze, kako se naj vedejo z ruskimi marinarji in kako naj občujejo z njimi. Tako čitamo mej drugim: Bog vari podati Rusu roke v rokavicah. Najmanj s palca je treba potegniti rokavico, in podajoč roko poprositi z besedo „Vinovatte!“. Ako se gre v vizite k Rusom, ne pozabiti pustiti palice v prednji sobi. Ako sprejemate Ruse, morate na posebni mizi podati vodko in prigrizljaj. Sam gospodar je dolžan naliti čašico in za vzgled prvo čašico izpiti do dna. Za časa obeda govornik ne more podati soli. Na mizi ne sme stati steklenica z vodo, ker to označuje skopstvo.

(Kedaj se postaramo?) O tej stvari je v londonskem „Standardu“ goreča diskucija. Jeden izmed dopisnikov priznava pravilnost angleške ustave, ki pravi, da se starost začenja s 50. letom življenja; drugi trdi, da ima prav stranka „prava Justinijanova“, v katerem je povedano, da od leta 15 do 50 traja mladost, od 50 do 70 vek moški, a stoprav potem se začenja starost. Trden atleta, broječ 51 let, pravi, da pojde za nagrado 5 funtov šterlingov v borbo s polovico vseh mladih ljudij 25 let življenja in zadobi zmago v dirjanju, plavanju in borjenju.

(Ženska gizdavost.) Nekemu pariškemu izdelovalcu je plačala bogata Peručanka za jedno samo obleko 30.000 dolarjev; dve tretjini te svote veljale so samo čipke.

Društva.

(Okrajna bolniška blagajna) je imela v tretjem četrtletju, to je v juliju, avgustu in septembru 6802 gld. 88 kr. dohodkov in 4572 gld. 10 kr. stroškov, ter je torej 2230 gld. 78 kr. blagajničnega ostanka. Izdala je 2090 gld. 20 kr. za bolniščinine, 678 gld. 62 kr. za zdravniške plače in vožnje ter nadzor bolnikov, 517 gld. 8 kr. za zdravila, 307 gld. 75 kr. za oskrbovalne stroške v bolnišnicah in prevažanje bolnikov, 94 gld. za pogrebščine. Upravnih stroškov je bilo 790 gld. 30 kr., 4 gld. 15 kr. je pa bilo raznih družih stroškov.

Telegrami.

Dunaj, 30. oktobra. Po 12. uri je cesar vsprejel predsednika zbornice Chlumeckega in načelnike treh velikih klubov, Hohenwarta, Jaworskega in Plenerja, vsakega v posebni avdijenciji.

Dunaj, 30. oktobra. Kakor poroča „Correspondenz Wilhelm“, cesar odpotuje jutri zvečer v Gödölö.

Dunaj, 30. oktobra. Cesarica pride dné 8. novembra na Dunaj.

Spezzia, 29. oktobra. Angleško brodovje je odplulo v Gibraltar.

Toulon, 29. oktobra. Rusko brodovje je odplulo na Hyerijske otoke.

Madrid, 29. oktobra. Melilski guverner je ubit v boju z Maročani.

Čikago, 29. oktobra. Neki blaznec je ubil župana Harrisona.

Tuji.

27. oktobra.

Pri **Maltcu**: Schlagenhausen, višji nadzornik; Hartl, Schneider, Bertl, trgovci; Eberhard, Pregelhof in Binderman, potovalci, z Dunaja. — Ranzinger, zasebnik, iz Kočevja. — Pez iz Pulja. — Türriš, zasebnik, Göbel, arhitekt; Turri, potovalec, iz Trsta. — Rochel, dež. sod. svetnik, s soprogo, in Rumbold, inženir, iz Gradca. — Hönigman iz Kočevja. — Benedik, trgovec, iz Prage. — Ziemann, trgovec, iz Brežic. — Hohnstamm, tovarnar, iz Fürth-a. — Kvas iz Trbovelj. — Schindler, inženirjeva soproga, iz Novega Mesta. — Kastl iz Budimpešte. — Morava, nadzornik, in Sandner iz Beljaka. — Žužek, duhovnik, iz Vodice. — Franc in Marija Straut z Rečice.

Pri **Slonu**: Millard, ravnatelj; Freund, Welsch, potovalec! Grünbaum, Aichholzer, Weiss, Stern, trgovci, z Dunaja. — Früh in Uhlenhut, uradnika, iz Hanovra. — Werhan iz Berolina. — Ruppel iz Kolonije. — Lochner, železniški ravnatelj, iz Erfurt-a. — Korbek iz Gorenjega Grada. — Ballis z Rakeka. — Joich iz Pazna. — Rabusin in Belletič iz Montone. — Boye, inženir, iz Curia. — Raisp iz Puja. — Hersch iz Liberce. — Korče iz Hotederšice. — Wortman z Reke. — Dodmassei iz Trsta. — Mally z rodbino iz Tržiča. — Antič iz Selc. — Spit iz Pečuha. — Nekowitz iz Prage. — Božič iz Podrage. — pl. Bidoli, major v pok., s hčerjo, iz Gradca. — Wilhar s hčerjo iz Prezida. — Viri, trgovec, s hčerjo, iz Zagreba. — Havas iz Vel. Kaniže. — Eisler, trgovec, iz Budimpešte. — Gans, trgovec, iz Brna.

Pri **Juznem kolodvoru**: Rezori, trgovčeva soproga iz Ribnice. — Rasil iz Gradca. — Horak, inženir, iz Beljaka.

Pri **avstrijskem caru**: Stojan, posestnik, s hčerjo iz Bleda. — Gasperin, arhitekt, z Dunaja. — Fabianič iz Ljubljane. — Rosenstein, učitelj, iz Smartnega.

Pri **bavarskem dvoru**: Kral, potovalec, iz Monakovega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
28	7. u. zjut.	739 5	5 0	sl. vzh.	del. oblak.	0 00
	2. u. pop.	739 3	10 8	"	jasno	
	9. u. zveč.	739 9	4 4	"	"	
29	7. u. zjut.	738 9	0 8	brezv.	megla	0 00
	2. u. pop.	736 9	6 8	"	jasno	
	9. u. zveč.	736 2	2 0	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura obeh dni 6-7° in 2-2°, oziroma za 1-4° in 4-9° pod normalom.

Spominjajte se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Dunajska borza.

Dne 30. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 80 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 " 55 "
Zlata renta 4%, davka prosta	119 " 40 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	95 " 80 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	992 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	335 " 50 "
London, 10 funtov strl.	126 " 90 "
Napoleonondor (20 fr.)	10 " 07 1/2 "
Cesarski cekini	6 " — "
Nemških mark 100	62 " 37 1/2 "

Dne 28. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 10 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 " 40 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	145 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	97 " 25 "
Kreditne srečke, 100 gld.	195 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 75 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	136 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 " 40 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	24 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102 " — "
Papirnih rubeljev 100	131 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšeza dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.